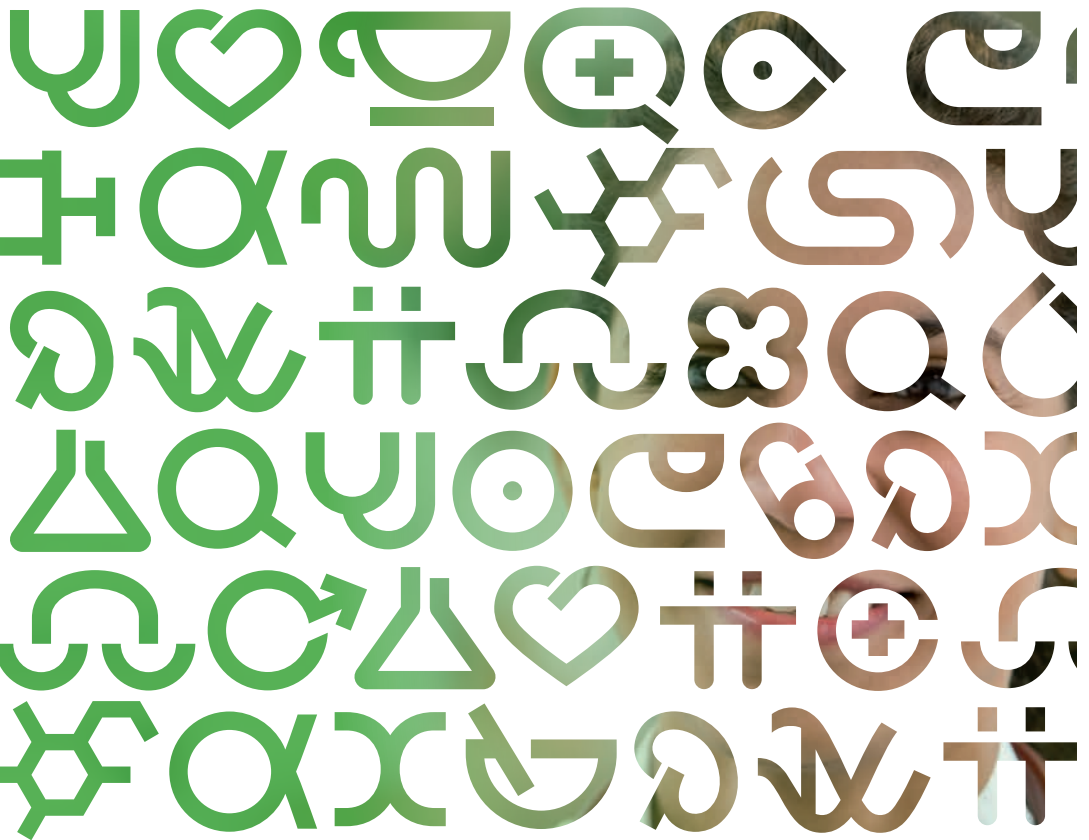

UROLOGIE

Nefrostomiekatheter

BEHANDELING

Nefrostomiekatheter

Na overleg met uw uroloog hebt u tijdelijk of blijvend een nefrostomiekatheter gekregen. De verpleegkundige zal u uitleggen hoe u de katheter het beste kunt verzorgen. In deze folder kunt u dit nog eens nalezen.

Wat is een nefrostomiekatheter?

Een nefrostomiekatheter is een slang die via de huid rechtstreeks in de nier is gebracht. Deze katheter blijft goed in de nier liggen omdat er aan het einde van de slang een krul of ballon zit. Om te voorkomen dat de katheter bij de insteekopening knikt en zo de afvoer van urine belemmert, wordt deze met een speciale pleister vastgeplakt aan de huid.

Via de katheter loopt urine uit uw nier in een urine-opvangzak:

1. Overdag wordt uw urine opgevangen in een steriele urine-beenzak. Deze heeft meestal een inhoud van 500 tot 750 ml en kan zeven dagen aan de katheter verbonden blijven. De beenzak wordt bevestigd door middel van bandjes om uw been. Aan de onderkant van de beenzak zit een aftapkraan. Als de zak vol is kunt u de urine via deze kraan eenvoudig in het toilet laten lopen. De beenzak draagt u overdag onder uw gewone kleding.
2. 's Nachts wordt uw urine, via de aftapkraan van de beenzak, opgevangen in een urine-nachtzak voor éénmalig

gebruik. Deze zak kan meer urine opvangen, zodat u rustig door kunt slapen. Maak wel de bandjes van de beenzak wat losser of doe de beenzakhouder af.

Voor een goede afloop van de urine is het belangrijk dat de urine-nachtzak altijd lager hangt dan uw nieren, dus lager dan uw matras.

Lichamelijke verzorging

De insteekopening van de katheter moet u één keer in de week verzorgen. Bij lekkage of een geïrriteerde insteekopening verzorgt u de insteekopening twee keer per week. De insteekopening is een toegang naar de nier en de kans op een infectie is groot. De verzorging moet daarom altijd zo hygiënisch mogelijk gebeuren en gaat als volgt:

- Verwijder voorzichtig de oude pleister bij de insteekopening. Laat de pleister, waarmee de katheter op uw zij is vastgemaakt nog zitten.

- Controleer de huid op ontstekingsverschijnselen, zoals roodheid, zwelling, warmte, pijn en wondvocht.
- Maak vervolgens de huid rondom de katheter voorzichtig schoon met een schoon en vochtig washandje.
- Verwijder zo nodig de pleisterresten met lauw water en zeep.
- Dep de omgeving van de insteekopening droog met een schone handdoek.

Desinfecteer de insteekopening met een wattenstokje gedrenkt in chloorhexidine 0,5% in alcohol 70%.

- Laat hierna de huid even drogen. Alcohol 70% is verkrijgbaar bij de drogist en apotheek.

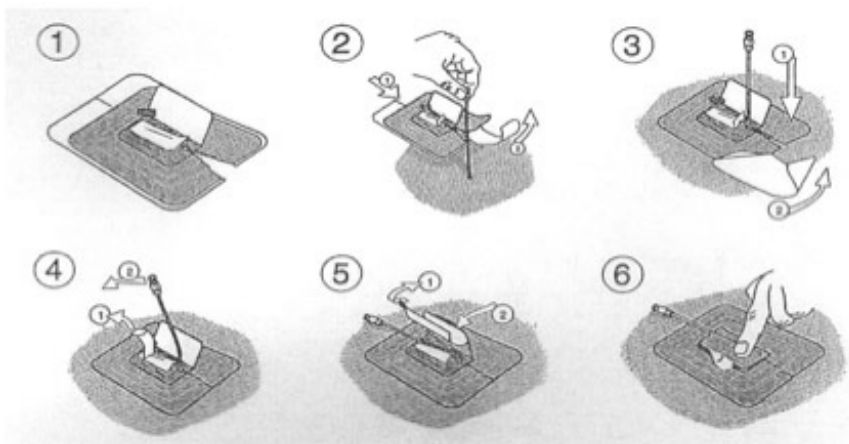
- Spuit Cavilon spray op de huid rondom de katheter. Dit beschermt de huid.
- Plak de nieuwe pleister volgens de gebruiksaanwijzing op de huid. Zie plaatje.
- Verwijder nu de pleister waarmee de katheter op uw zij is vastgeplakt.
- Verwissel de urine-beenzak voor een schone.

Desinfecteer het uiteinde van de nefrostomiekatheter en de urine-beenzak met alcohol 70%.

Wacht hierna één minuut en sluit dan de katheter aan op de urine-beenzak.

- Leg onder het aansluitstukje tussen de katheter en de slang van de beenzak een gaasje om drukplekken te voorkomen. Plak het gaasje af met een pleister.
- Bevestig de urine-beenzak met de beenbandjes aan uw been en maak de slang vast met een pleister.

U kunt zich gewoon wassen en douchen met de nefrostomiekatheter. U hoeft niet bang te zijn dat de katheter eruit valt. De katheter kan er wel uitvallen, maar de kans daarop is klein. Let er wel op dat u niet aan de katheter trekt. Belangrijk is dat de katheter tussen insteekopening en beenzak niet dubbelknikt. Zo nodig plakt u hem vast met een pleister.

Het aansluiten/verwisselen van de urinezakken

De katheter en de urine-beenzak vormen een gesloten afvoersysteem. Dat houdt in dat de beenzak zeven dagen aan de katheter verbonden blijft. De beenzak mag alleen van de katheter losgekoppeld worden als u hem wilt vervangen. Het behoud van dit gesloten systeem is belangrijk. Hierdoor vermindert u de kans op infecties. De beenzak vervangt u eerder als deze vies is of ruikt. Voor de nacht koppelt u de urine-nachtzak aan de aftapkraan van de beenzak, vervolgens opent u de aftapkraan. De urine kan nu ongehinderd aflopen in de urine-nachtzak. 's Ochtends koppelt u de urine-nachtzak los van de beenzak en leegt u de volle zak in het toilet. De lege urine-nachtzak gooit u hierna weg. Om infecties te voorkomen moet u voor en na het verwisselen van de beenzak en urine-nachtzak altijd uw handen wassen. Ook wordt geadviseerd om bij het verwisselen van de beenzak of nachtzak het uiteinde van de katheter en aftapkraan van de beenzak schoon te maken met een **wattenstokje met alcohol 70%**. Hieronder kunt u lezen hoe u een urinezak moet verwisselen. Eerst leest u hoe dit in zijn werk gaat voor een

beenzak die u overdag draagt. Vervolgens staat beschreven hoe u de urine-nachtzak voor de nacht verwisselt.

Het verwisselen van de beenzak

U kunt de beenzak zeven dagen gebruiken. Zo nodig verwisselt u de beenzak eerder bij lekkage, een geïrriteerde insteekopening of wanneer de urine-beenzak ruikt of vies is. Het verwisselen gaat als volgt:

- Leeg de beenzak in het toilet.
- Sluit de aftapkraan van de nieuwe beenzak.
- Schuif de beenbandjes door de daarvoor bestemde openingen in de beenzak.
- Verwijder de beschermdop van de slang van de nieuwe beenzak.
- Vouw de katheter die uit uw nier loopt aan het uiteinde dubbel of knijp hem dicht.
- Koppel de oude beenzak los van de katheter.

Reinig de binnenkant van de katheteropening en het uiteinde van de slang van de beenzak met een wattenstokje met alcohol 70%.

- Laat het even één minuut drogen.
- Koppel de nieuwe beenzak aan. Het is hierna niet langer nodig om de katheter dicht te knijpen of dubbel te vouwen.
- Bevestig de urine-beenzak aan uw bovenbeen.

- Gooi de oude beenzak (nadat u hem leeg hebt gemaakt) in een afvalcontainer.

Het koppelen van de beenzak aan de urine-nachtzak (voor éénmalig gebruik)

- Leeg de beenzak in het toilet.
- Verwijder de beschermdop van de slang van de urine-nachtzak.

Reinig de binnenkant van de aftapkraan van de beenzak met een wattenstokje met alcohol 70%.

- Laat het even één minuut drogen.
- Koppel de slang van de urine-nachtzak aan de aftapkraan van de beenzak.
- Open de aftapkraan van de beenzak.
- Bevestig de urine-nachtzak aan het rekje en hang dit aan de zijkant van uw bed.
- Sluit 's ochtends de aftapkraan van de beenzak.
- Koppel de urine-nachtzak los van de beenzak.

Reinig het uiteinde van de aftapkraan van de beenzak met een wattenstokje met alcohol 70%.

- Leeg de volle urine-nachtzak in het toilet en gooi hem in een afvalcontainer.

Algemene tips

Om het risico van een urineweginfectie zoveel mogelijk te voorkomen, is het verstandig om de volgende tips altijd in acht te nemen.

- Was altijd uw handen vóór en na de verzorging van de katheter.

Maak altijd de aansluitingen tussen katheter en opvangzak schoon met een wattenstokje met alcohol 70%.

- Vervolgens altijd een minuut laten drogen.
- Zorg dat er niet aan de katheter getrokken wordt.
- Let op dat er geen knikken zitten in de verbindingslang tussen de katheter en de urine-beenzak.
- De urine-nachtzak moet altijd lager hangen dan uw nieren, omdat de urine anders niet goed in de zak kan lopen.

- Drink iedere dag een ruime hoeveelheid (minimaal 2 liter).

Wanneer moet u een arts waarschuwen?

Soms kan het gebeuren dat er urine langs de katheter lekt of dat er geen urine in de urinezak stroomt. Dit kan een aantal oorzaken hebben, namelijk:

1. er zit een knik in de katheter;
2. er zit een knik in de verbindingsslang tussen katheter en de urine-beenzak;
3. de katheter zit verstopt door gruis of door een bloedstolsel;
4. de katheter ligt niet goed in de nier.

Oorzaak 1 en 2 kunt u zelf verhelpen door de katheter of de verbindingsslang weer in de juiste stand terug te brengen (de knik eruit te halen). Bij de andere oorzaken moet u direct contact opnemen met uw huisarts of uw uroloog in het ziekenhuis.

Neem ook direct contact op met uw huisarts of de uroloog van het ziekenhuis wanneer

- de katheter eruit is gevallen (ook 's nachts of in het weekend!);
- de insteekopening rood ziet, pijnlijk is en/of pust;
- u pijn in uw zijden hebt;
- u koorts krijgt;
- de urine donker ziet en gaat ruiken.

Wanneer wordt de katheter verwijderd of verwisseld?

De uroloog die u behandelt spreekt met u af hoe lang u de katheter nodig hebt en wanneer hij moet worden verwisseld of verwijderd. Hiervoor wordt een afspraak met u gemaakt op de poli.

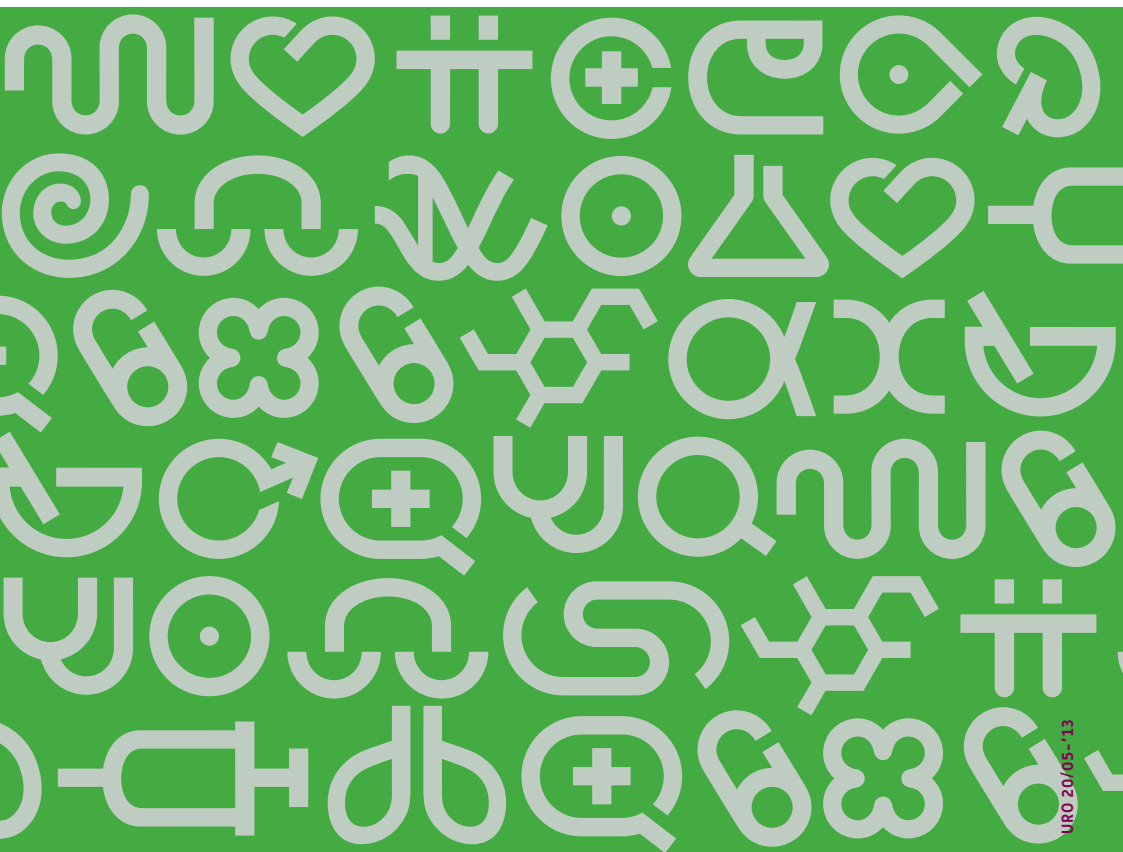
Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen hebt, dan kunt u contact opnemen met de poli Urologie. Ook kunt u contact opnemen met de verpleegkundig consulent continenzorg. U vindt onze contactgegevens in het grijze adreskader achterin deze folder.

Meer weten?

Ga naar www.antoniusziekenhuis.nl

Dit is een uitgave
van St. Antonius Ziekenhuis

URO 20/05-'13

ZIEKENHUIS
RESEARCH & DEVELOPMENT
ACADEMIE

ST ANTONIUS

